

EMPERYALİZME, FAŞİZME, TEKELCİLİĞE VE ŞOVENİZME KARŞI

TEK CEPHE

sayı: 11

1mark

DİB-AK YAYIN ORGANIDIR

12 EYLÜL
KARANLIĞININ
İKİNCİ YILI
"DANIŞMA
MECLİSİ"
KOMEDİSİYLE
AÇILDI

FAŞİST DİKTA KILIK DEĞİŞTİRİYOR

DEMOKRASI
İÇİN BİRLİK
AVRUPA
OLAĞANÜSTÜ
GENEL KURULU
22 KASIM'DA

31 Ekim - 1 Kasım 1981 tarihlerinde toplanan DİB Avrupa Komitesi, örgüt içinde dışarıdan müdahalelerle yaratılan sorunlara çözüm bulmak üzere DİB Olağanüstü Avrupa Genel Kurulu'nun 22 Kasım 1981 tarihinde Paris'te toplanmasına karar vermiştir.

Daha önce toplanmış bulunan DİB Avrupa Temsilciler Kurulu, tüm ülke örgütlerinin olağanüstü genel kurullarını Eylül 1981 sonuna kadar toplamaları, yeni yönetim komiteleriyle Avrupa delegelerini seçmeleri, ayrıca genel kurul tarihindeki üye listelerini Avrupa Komitesi'ne iletmeleri, örgütsel ve mali yükümlülüklerini eksiksiz yerine getirmeleri direktifini vermişti.

4 Temmuz 1981 tarihinde toplanmış bulunan Federal Almanya Olağanüstü Genel Kurulu'nda seçildiği bildirilen "komite"nin de, bu kongre sonuçlarının geçerli sayılabilmesi için, Temsilciler Kurulu direktiflerini yerine getirmesi gerektiği bildirilmişti. Federal Almanya örgütü adına hareket eden "komite", kendisine daha sonra iki kez daha mehil verildiği halde örgütsel yükümlülüklerini yerine getirmediği için Avrupa Olağanüstü Genel Kurulu'nun toplanması gecikmiş, son olarak 7 Kasım tarihine kadar bir mehil daha verilmiştir.

22 Kasım 1981'de DİB Avrupa Olağanüstü Genel Kurulu, örgütsel yükümlülüklerini eksiksiz yerine getirmiş ülke örgütlerinin delegelerinin katılımıyla toplanacaktır.

Bilindiği gibi, DİB içindeki anlaşmazlık, TEK CEPHE Gazetesi'nin 8. sayısında, anti-faşist cephe de en geniş güçlerin birliğinin savunulması ve Federal Almanya'ya yerleşmiş bir TİP yöneticisinin parti içinde kendi grubuna karşı gördüğü kimseleri DİB hareketinden de dışlayıcı baskılar yapmaya kalkışmasının eleştirilmesi üzerine Behice Boran'ın gösterdiği tepkiyle başlamıştı.

(Devamı 3. sayfada)

BİR YILDAN BERİ TÜRKİYE HALKLARINA KAN KUSTURAN FAŞİST DİKTATÖRLÜK, İKİNCİ YILINA GİRERKEN "DEMOKRASIYE GEÇİŞ SURECİ" KOMEDİSİNİ SAHNEYE KOYARAK KILIK DEĞİŞTİRMEYE BAŞLADI. BUNUN "İLK ADIMI" OLARAK "DANIŞMA MECLİSİ" ADI ALTINDA 160 KİŞİLİK BİR SALLABAŞLAR MECLİSİ FAALİYETE GEÇİRİLİRKEN, ÖTE YANDAN DA DAHA YENİ ANAYASA ÜZERİNDE GÖSTERMELİK ÇALIŞMALAR DAHI BAŞLAMADAN, YENİ REJİMİN KURUMLARI OLUŞTURULMAĞA BAŞLANDI. GEREK CUNTA ŞEFİ EVREN'İN ÇEŞİTLİ KONUŞMALARINDA YAPTIĞI AÇIKLAMALAR, GEREK MGK'YE YAKIN HÖRİYET GAZETESİ YAZARI CONEYT ARCAYÖREK'İN 8 EKİM 1981 TARİHLİ YAZISI, TÜRKİYE'DE KURULMASI DOŞONÖLEN PARLAMENTER FAŞİZM'İN MEKANİZMASINI YETERİNCE AÇIKLIĞA KAVUŞTURUYOR. BU YAPI, AŞAĞIDAKİ TABLODA AÇIKÇA GÖRÜLMEKTEDİR.

Evren, 23 Ekim 1981 günü olağanüstü emniyet kordonu altında açılan "Danışma Meclisi"nde yaptığı konuşmada, yeni kurulacak "parlament" rejimin, aslında "başkanlık sistemi" adı altında bir şef sistemi olacağını şöyle vurguluyordu:

"Devletin başı olan makamın bir protokol makamı görünümünde bırakılmayacağını, kararnameleleri imza ile mükellef bir makam olmayacağını, memleketimizde komünizme ve dini esaslara dayalı bir parti kurulmayacağını, kişi hak ve özgürlüklerinin hudutsuz olmayacağını da hatırdan çıkarmamız gerektiğini vurgulamak isterim."

"Danışma Meclisi"ne parlamenter faşizmin anayasasını hazırlama direktifi veren ve kendisini yeni dönemin de şefliğine aday gören Evren, tüm diktatörler gibi, can korkusu içinde. Geçen yıl vatandaşların arasına elini kolunu sallayarak girebilmekle övünen Evren, şimdi gittiği her yerde kat kat emniyet kordonu kurdurmaktadır.

Özellikle ABD uşağı Enver Sedat'ın öldürülmesinden sonra bu güvenlik önlemleri had safhaya çıkarılmıştır. 12 Ekim günü Ankara'da Atatürk ve Tarım Haftası için Ziraat Fakültesine gelirken alınan olağanüstü önlemleri, Evren aynen 14. Louis'nin "Devlet benim!" zihniyetiyle izah etmiştir: "İnanın bu emni-

(Devamı 2. - 3. sayfada)

PARLAMENTER FAŞİZMİN ŞEMASI

DEVLET BAŞKANLIĞI

"Protokol makamı" olmayacak, devleti fiilen yönetecektir. Hükümeti doğrudan, Anayasa Mahkemesi ve Danıştay'ı dolaylı denetleyip direktif verecektir. Meclis'e rağmen olağanüstü hal ilan edebilecek, gerekirse Meclis'i dağıtabilecektir. Ayrıca, ABD Cumhurbaşkanı'nın Beyaz Saray'daki danışmanları gibi, Çankaya'da Genel Sekreterliğe bağlı genişletilmiş ihtisas komisyonları Şef'e akıl hocalığı yapacaktır.

MİLLİ GOVENLİK KURULU

Kuvvet ve ordu komutanlarından oluşan MGK hükümete stratejik emir ve direktif verecektir. Devlet Başkanı, MGK aracılığıyla hem orduya, hem hükümete hükmedecektir.

CUMHURİYET DİVANI

Cumhuriyet Senatosu kaldırılarak onun yerine 50-100 Atatürkçü'den Cumhuriyet Divanı kurulacaktır. Meclis'i denetleyecektir.

YOKSEK DENETLEME KURULU

Esasen kurulmuş bulunuyor. Devlet Başkanı'nın emrinde devlet kurumlarını, KİT'leri, sendika ve dernekleri denetleyecektir.

YOKSEK ÖĞRENİM KURUMU

Üniversite dışından Devlet Başkanı'nın atamasıyla kurulan kurum, bilimsel yaşamı Şef'in ideolojisine tabi kılacaktır.

VE KUKLA BİR MECLİS

Üye sayısı 450'nin altına düşürülerek, sadece Atatürkçü partilerden oluşan bir sallabaşlar meclisi olacaktır.

BİRLİK SORUNU

12 EYLÜL'ün yıldönümünde faşist cuntayı protesto etmek ve insanlık dışı uygulamalarını sergilemek üzere Avrupa'nın çeşitli köşelerinde düzenlenen eylemler bir gerçeği daha ortaya koydu: Darbe sonrasında tüm örgütler her fırsatta anti-faşist birliğin gerçekleştirilmesi zorunluluğunu vurguladıkları halde, "faşist cunta'yı protesto" gibi son derece somut bir eylemde bile bu birlik sağlanamamıştır. Türkiye'de faşizm tüm komünistleri, demokratları ve yurtseverleri idam sehpa- larının ve işkence tezgahlarının gölgesinde baskı cenderesinden geçirirken, yurt dışında bulunan Türki- yeli örgütlerin, sahip oldukları geniş olanaklara rağmen, böylesi bir dayanıklılık içinde bulunmaları, hesabı kolay verilemeyecek bir sorumsuzluk örneğidir.

EYLEM ve cephe birliğinin sağlanamamasında en büyük engellerden biri, siyasal birlik sorunu ile anti- faşist birlik sorununun birbirine karıştırılmasıdır. Kimi örgütlerin, ister siyasal planda olsun, ister demokratik mücadele planında olsun, kendi dışındaki örgütlere üstünlük ve "önder"lik taslamaları, eşitlik ve karşılıklı saygı ilkelerini hiçe saymaları, ortak hedeflere yönelik eylem birliğinin gecikmesinde rol oynayan diğer bir etkidir.

Herşeyden önce siyasal birlik sorununa, 12 Eylül Darbesi sonrası koşullarında yeni bir açıklık getir- mek gerekmektedir. Bugün Türkiye işçi sınıfının siya- sal hareketi ne tek başına bir örgüt tarafından, ne de "bilimsel sosyalist platformda" sadece kendilerini gören üç parti tarafından temsil edilmektedir. Bugün ne nitel olarak, ne de nicel olarak hiçbir partinin veya partiler grubunun böyle bir iddiaya hak kazandı- racak özelliklere sahip olmadıkları, bir yıllık fa- şist baskı uygulamasının sonuçlarıyla belli olmuştur. Şu halde, Türkiye işçi sınıfı siyasal hareketinin bir- liği, sadece üç partiyle sınırlı olmadığı gibi, onla- rın başı çekmesi kosuluna da bağlı değildir.

Devrimci hareketimiz için geçerli tek KOMONİST PLATFORM vardır ve bu platformda yer almak kimsenin, hiçbir örgütün önceliğinde, ayrıcalığında ve tekelin- de değildir. Kendisini komünizm davasına adanmış ve proleter enternasyonalizmi ilkesini benimsemiş tüm Türkiyeli devrimci örgütlerin ve kişilerin bu plat- formda eşit şekilde yer alma hakkı vardır.

ANTI-FAŞİST birlik konusunda da şu açıklığa varmak gerekiyor: Bugün, birkaç örgüt dışında, yurt dı- şındaki tüm Türkiyeli örgütler, Cunta'nın faşist ni- telikliğini teşhir etmek, "demokrasiye dönüş" aldatmaca- sı karşısında dünya kamuoyunu uyarmak ve gerçek bir çözüm için devrimci demokratik halk iktidarı hedefini göstermek, Kürt ulusunun kendi yazgısını belirleme hakkını savunmak, idam ve işkencelere karşı kampanya- lar örgütlemek, Cunta'ya her türlü mali, ekonomik ve askeri yardımını engellemek gibi somut hedefleri pay- laşmaktadır. 12 Eylül yıldönümünde yayınlanan bildi- riler bunun somut göstergesidir.

Böyle olduğu halde, Ağustos 1981'de TKP MK Plenu- muna sunulan bir raporda şöyle deniliyor: "Yurt dı- şındaki işçilerimizin yığın örgütleri, bunların ça- lışmalarına yardımcı olma işi de özellikle üç parti arasında çözülmesi gereken bir sorun olarak gündemde duruyor. DİB-FAK, Gerçek ADK ve FİDEF arasında eylem birliğinden de öte tam bir birlik yolunda atılacak adımları komünistler destekleyeceklerdir." (s.41)

YURT dışındaki işçilerin yığın örgütlerini sadece bu üç örgütten ibaret sayan ve anti-faşist birliği di- ğer iki örgütün "tam birlik" adına FİDEF içinde eri- mesi olarak gören bu anlayış TIP merkez kliline de e- gemen olmuştur. Nitekim bu anlayışladır ki, DİB Al- manya örgütünün bu yolda likide edilmesine, aynı ki- şiler tarafından bölücü müdahalelerle çanak tutulmuş- tur.

TIP Merkez Klifi, siyasal birlik sorunu ile anti- faşist birlik sorununu birbirine iyice karıştırdığı için, Boran'ın DİB üyelerine yolladığı bir sarı mek- tupta, TIP içinde kendisine muhalif olan parti yön- eticilerini dahi anti-faşist birliğin dışında tutacak bir tutarsızlığa sürüklenmiştir.

Örgütsel bağımsızlığa sahip Avrupa çapında bir ör- güt olan Demokrasi İçin Birlik'in defalarca tekrarı- lanmış olan görüşü nettir: Demokratik örgütler ara- sında eylem birlikleri yada kalıcı anti-faşist bir- lik, herhangi bir veya birkaç siyasal grubun tepeden inme direktifleriyle, biri lehine diğerlerini likide edecek şekilde gerçekleştirilemez.

Kalıcı birlik, ancak, yukarıda belirlenen somut hedefler uğruna mücadele etmeyi kabul eden ve diğer örgütleri veya grupları dar klik hesapları uğruna çe- şitli etiketler takarak dışlama bölücülüğüne kapılma- mış olan tüm anti-faşist örgütler arasında, kendi öz- gürlük iradeleriyle, eşitlik ve karşılıklı saygı temeli üzerine kurulacaktır.

örgüt

12 EYLÜL YILDÖNÜMÜ VE DRAPEAU ROUGE ŞENLİĞİ

12 Eylül faşist askeri darbesinin yıldönümüne ras- layan günler, yurt dışında- ki Türkiyeli demokrasi güç- leri açısından son derece hareketli geçmiştir.

Demokrasi İçin Birlik Avrupa Komitesi, bu kara yıldönümü dolayısıyla bir bildiri yayınlamakla dünya kamuoyunun dikkatini bir kez daha Türkiye'deki bas- kılara çekmiştir.

DİB-AK'ın bu bildirisi- nin geniş bir özeti 6-7. sayfalarımızda yer almaktadı- r.

Öte yandan, DİB Belçika Örgütü de, 12 Eylül'ün yıl- dönümü nedeniyle, Faşist Dikta Altındaki Tek Avrupa Ülkesi: Türkiye" adı altın- da Fransızca bir belge yayınlamıştır.

Türkiye'de bir yıldır faşist dikta tarafından uy- gulanan baskıların belgel- erle ortaya konduğu bu ö- nemli dosya, önce 5-6 Eylül 1981 tarihlerinde Brüksel'de Belçika Komünist Parti- si'nin düzenlediği Le Dra- peau Rouge Şenliği sırasın- da, daha sonra 10 Eylül gü- nü Türkiye'de İnsan Hakla- rının Korunması İçin Belçi-

ka Komitesi'nin düzenlediği basın toplantısı sırasında dünya demokrasi güçlerine sunulmuştur. Dosya, ayrıca, Avrupa Konseyi ve Avrupa Parlamentosu üyeleriyle, diğer insan hakları örgüt- lerinin yöneticilerine de iletmiştir.

Le Drapeau Rouge Şenli- ği'nde Demokrasi İçin Bir- lik adına iki üiteden oluş- an bir stand açılmıştır. "Faşist Dikta Altındaki Tek Avrupa Ülkesi: Türkiye" dö- vizi altında, Türkiye'deki cinayetler, idamlar, işken- celer, tutuklamalar rakam- larla teşhir edilmiştir. DİB Standı'nda ayrıca Tür-

kiye'deki çeşitli baskıları ortaya koyan çeşitli dil- lerde yayınlar sergilenmiş- tir.

DİB üyeleri, ayrıca Şen- lik Yeri'nde ziyaretçilere döner kebapla Türkiye mut- fağından çeşitli örnekler ikram etmişlerdir.

BROKSEL BARIS YORUYOSO

DİB Belçika Örgütü, 25 Ekim 1981 tarihinde Brük- sel'de düzenlenen Nükleer Silahsızlama ve Barış Yü- rüyüşü'nün hazırlıklarına da aktif olarak katılmış- tır. Yürüyüşün duyuruları-

12 Eylül darbesinin yıldönümü dolayısıyla Brüksel'deki Uluslararası Basın Merkezi'nde Türkiye'de İnsan Hakla- rının Korunması İçin Belçika Komitesi'nin düzenlediği basın toplantısında Sosyalist Milletvekili Claude De- jarden (soldan birinci) ve Komite Başkanı eski sosya- list bakanlardan P. Vermeulen de birer konuşma yaptı.

FAŞİST DİKTA KILIK DEĞİŞTİRİYOR

(Başlı 1. sayfada) yet kordonunu görünce çok üzüntü duydum, biraz da hi- cap duydum. Ama ne yapalım ki, dünyanın ve Türkiyemi- zin içinde bulunduğu durum malum. İnsan hayatı nasıl olsa sona erecektir. Nasıl sona ereceği belli de- ğildir. Alınan önlemler benim hayatımın korunmasına veri- len önemden değil, devletin korunmasına verilen önem- dendir."

Danışma Meclisi'nin açı- lışını, Hürriyet gibi cunta şakşakçısı sermaye basını, "Avrupa görsün: Artık bizim de meclisimiz var!" manşe- tiyle veriyse de, hemen ertesi gün, MGK'nın yeni bir kanun çıkartarak tüm siyasal partileri feshetme- si, ardından bu feshin gerekçesini eleştiren CHP'nin müstafi genel başkanı ve eski başbakan Bülent Ecevit hakkında dava açılması, Av- rupa'da cuntaya karşı artan hoşgörüyü ve güveni bir anda ortadan kaldırmıştır.

Artık, Türkiye'nin stra- tejik önemi gibi gerekçe- rin ardına gizlenerek cun- tacıların faşizmi kurumlaş- tırma çabalarını örtbas et- menin de olanağı kalmamış- tır.

Cunta'nın mutemet Ata- türkçüsü olarak "Danışma Meclisi"ne giren ve göster- melik bir seçimle "Danışma Meclisi" Başkanlığı'na ge- tirilen Sadı İrmak, yeni a- nayasanın çıkması için iki yıllık bir süreden bahset-mektedir.

Ancak bu hazırlık süresi

iki yıldan az da sürer, as- kerî faşist diktanın yerini eninde sonunda parlamenter faşizmin alması egemen çev- relerin gündemindedir.

Esasen "demokrasiye ge- çiş" görüntüsü altında ali- nan tüm yeni önlemler de, bu parlamenter faşizm anla- yışının damgasını taşımaktadı- r.

Örneğin, Evren 67 ilin muhtarlarını kabul ederken yaptığı bir konuşmada, köy muhtarlarının da seçimle değil "atama"yla belirlen- mesinden bahsetmekte, en küçük köy birimlerine kadar yayılan bu demokratik yapı- yı da ortadan kaldırmaya çalışmaktadır.

Avrupa demokratik çevre- lerinin gözünü boyamak üze- re, tıpkı Nasrettin Hoca'nın eşeğini önce kaybedip sonra bulması gibi, 90 günlük göz altı süresini 45 güne indiren Cunta, bununla ilgili Sıkıyönetim Kanunu değişik- liğine bir başka madde so- karak, her türlü gazete ve derginin çıkışını sıkıyöne- tim komutanlarının iznine bağlamıştır.

Esasen gazetecilere ve düşünce adamlarına baskılar

bütün şiddetiyle sürmekte- dir.

Nitekim, 3 yıldan az ha- pis cezalarının temyiz edi- lememesinin kurbanı gazete- ci Lütfi Ofıaz, 1,5 yıllık mahkumiyetini çekmek üzere 21 Ağustos'ta hapse sokul- muştur.

Arayış Dergisi Yazı İş- leri Müdürü O. Nahit Duru ve Bakış Dergisi Yazı İşle- ri Müdürü Mehmet Kazım Kara MGK'nın 52 sayılı bildiri- sine aykırı yayından 2,5 ay hapse mahkum edilmişlerdir.

Ayrıca, Milli Gazete ya- zarlarından Sadık Albayrak 16 ay hapis ve 5 ay sürgü- ne, Gençlik Dünyası sorum- lusu Erhan Tuzgan 8 yıl, 9 ay hapse, Sürekli Devrim Dergisi sorumlusu Uğur Tekin 7,5 yıl hapis, 2,5 yıl sürgüne mahkum olmuşlardır.

Cunta yönetiminin ateşli destekçisi Tercüman Gazete- si bile, siyasal partilerin kapatılmasını eleştirdiği için İstanbul sıkıyönetim komutanlığının gazabına uğ- rayarak süresiz kapatılmış- tır.

Tüm vatandaşların bilgi- sayarlarla fişleneceği, ola-ğanüstü hal kanununun çı- kartılacağı, Devlet Güven- lik mahkemelerinin yeniden kurulacağı da "demokrasiye geçiş" sürecinin müjdeleri arasında yer alıyor...

Şimdi "Danışma Meclisi"- ne düşen, Cunta'nın bu uy- gulamalarını ve Evren Paşa' nın direktiflerini, "anaya- sa" adı altında sistematize edip tek metin haline sok- mak olacaktır.

nın dağıtımını ve afişlemesi çalışmalarında fiilen yer alan DİB-BK'in lokalinde ayrıca, yürüyüş'ten önce, nükleer bombanın trajik sonuçları üzerine bir film gösterisi de yapılmıştır.

25 Ekim günü yapılan yürüyüşe ise, DİB Belçika Örgütü, "Türkiyeli İşçiler" ve "Kürdistanlı İşçiler" flamları ardında diğer demokratik örgütlerle birlikte katılmıştır. Bu kortejde yer alan örgütler şunlardır: TEKOŞER (Belçika'daki Kürt işçi ve öğrenciler Birliği), Devrimci İşçi Sempatizanları, Gerçekle Dayanışma Belçika Komitesi, Türkiyeli İşçiler Kültür Merkezi, Demokratik Halk Kültür Derneği (Gent) ve Heusden-Zolder Halk Gençlik Birliği.

Yedi örgüt adına ortak yayınlanan ve yürüyüş sırasında Türkçe, Fransızca ve Flamanca dillerinde dağıtılan bildiriye Belçika demokrasi güçlerine şu çağrıda bulunulmuştur:

"Nükleer silahlanma yarışının tüm Avrupa'yı, hatta tüm yerküresini tehdit ettiği bir ortamda Belçika demokrasi güçlerinin düzenlediği 25 Ekim 1981 Yürüyüşü'nü Türkiye'li ve Kürdistan'lı işçiler adına selamlıyoruz.

"ABD emperyalizmi, nükleer silahlanmayı tırmandırmanın yanısıra, bugün, dünyanın dört bir yanında ulusların bağımsızlık ve

Belçika Komünist Partisi'nin düzenlediği Le Drapeau Rouge Şenliği'nde Demokrasi İçin Birlik standı ve büfesi

özgürlüğünü tehdit eden kompoları birbiri ardına sahneye koymaktadır. Bu çatışma odaklarından biri de hiç şüphesiz Ortadoğu'dur.

"İran'daki üslerinin sökülmesinden sonra bu bölgedeki çıkarlarını sürdürmek için ABD Türkiye'ye yeniden el atmış, 12 Eylül 1980 darbesiyle ülkemizde faşist askeri diktatörlük kurulmuştur.

"Darbeden sonra bir yandan IMF'nin dayatmaları süngü zoruyla uygulamaya konulmuş, ilerici sendikalar kapatılarak, grev ve toplu sözleşme hakları askıya alınarak, ücretler dondurularak, yaşam emekçi kitleler için cehennem haline getirilmiştir.

"Öte yandan, Türkiye ve Türkiye Kürdistanı topraklarında ABD üsleri yeniden açılmıştır. Basra Körfezi'ni tehdit eden ABD Çevik Müdahale Gücü'nün Türkiye'de üslendirilmesi de gündemdedir.

"ABD'den destekli Evren Cuntası bu sömürü ve bağımlılık politikasını sürdürmek için misli görülmemiş bir terör uygulamaktadır. Bir yılda 200.000'den fazla devrimci, yurtsever ve demokrat tutuklanmış, 10 militan idam edilmiş, 600'den fazla direnişçi sokaklarda kurşunlanarak veya işkence altında katledilmiştir. Hâlâ 3.000'e yakın

siyasal tutuklu idam talebiyle yargılanmaktadır.

"Avrupa kamuoyunu yanıltmak için göstermelik 'Danışma Meclisi'nin kurulmasından bir gün sonra tüm siyasal partiler feshedilmiştir. Bu da, 'Danışma Meclisi'nin demokrasiye geçişi sağlamak için değil, faşist diktatörlüğü kurma amaçları için kurulduğunu kanıtlamaktadır.

"Türkiye Kürdistanı'nda ulusal baskı kitlesel kırım düzeyine ulaşmıştır.

"Türkiye'li ve Kürdistan'lı işçiler olarak, Avrupa demokrasi güçlerini bu

baskı ve zulüm rejimini tecrit ve mahkum etmeye, Türkiye halklarının anti-emperyalist, anti-faşist, anti-şovenist mücadelesiyle aktif dayanışmaya çağırıyoruz.

"Yunanistan seçimlerinden sonra Avrupa'nın güneydoğusunda ABD emperyalizminin ve militarizminin son köprübaşı olarak Türkiye kalmıştır.

"Faşist askeri cuntanın yıkılması, sadece Türkiye halklarının demokratik mücadelesinin değil, aynı zamanda Avrupa demokrasi güçlerinin de zaferi olacaktır!"

AVRUPA OLAĞANÜSTÜ GENEL KURULU

(Baş tarafı 1. sayfada)

DİB'in eskiden TİP'li olan üyelerine yolladığı bir sarı mektupta Boran, DİB'in demokratik örgüt niteliğini ve örgütsel bağımsızlığını hiçe sayarak, TEK CEPHE'deki açıklamalara şu ifadelerle saldırmıştı:

"Cunta'ya karşı olmak, Cunta'ya karşı mücadelede eylem birliği, cephe birliği için ilk şartsa da yeterli şart değildir. (...) TİP organlarını, yetkilerini tanımayan, kendi hizip çıkarları için parti birliğinin kuyusunu kazanlarla da birlik olunamaz."

Boran, bununla da kalmamış, DİB içindeki yandaşlarına, TEK CEPHE'nin dağıtım ve satışının engellenmesi direktifi vermişti.

"TİP organlarını, yetkilerini kimin tanımadığını", "kendi hizip çıkarları için parti birliğinin kuyusunu kazanlar"ın kimler olduğunu tesbit etmek DİB'in örgütsel işlevlerinin dışındadır. Bu, TİP'in kendi iç sorunudur.

Ancak DİB yönetimi, bir parti'nin iç sorunlarının, demokratik, anti-faşist mücadele planına getirilmesine, bir parti içinde belirmiş bir görüş ayrılığında taraf olanlardan birinin diğerini cepheden dışlamaya kalkışmasına karşıdır.

Demokrasi İçin Birlik Olağanüstü Avrupa Genel Kurulu, DİB'in bağımsız bir anti-faşist örgüt olarak mücadelesini sürdürmesi savı ile, onun TİP içerisindeki gruplardan birinin örgütsel ve politik disiplini içinde kapalı bir örgüt haline dönüştürülmesi savı arasında tercih yapmak durumundadır.

DİB-AK, sorunun açıklık kazanması ve Boran'ın iddialarının ve suçlamalarının DİB delegelerince doğru değerlendirilebilmesi için, TİP Merkez Yürütme Kurulu'ndaki taraflardan her ikisinin sözcülerine de Olağanüstü Kongre'de eşit şekilde söz hakkı tanımayı kararlaştırmıştır.

DEMOKRASİ İÇİN BİRLİK - AVRUPA KOMİTESİ YAYIN ORGANI
SAYI: 11 • Ey-Ek. 1981 • 1 DM • 24 sayılı abone: 20 DM
• Yazı İşleri: DİB-BK - BP 1344 - 1000 Bruxelles -
Belçika - Tel: (32-2) 230 34 72 • Abone ve Dağıtım:
DİB-FAK - Oststrasse 135 - 4 Düsseldorf 1 - Federal
Almanya - Tel: (49-211) 325 759 • Konto No: Telli -
Kreissparkasse - Düsseldorf 102 29 70 - BLZ 301 502 00

DEV BARIŞ YÜRÜYÜŞLERİ

"Atom tehdidine beraber karşı koyalım!", "Avrupa'da Gerginliği Azaltma ve Silahsızlanma İçin!" sloganları altında gerçekleştirilen Bonn Barış Yürüyüşü, özellikle burjuva basın ve televizyonunun tüm karaçalma çabalarına rağmen, tüm tahminleri de aşan kitlesel bir katılımı gerçekleştirdi.

En iyimser tahminlere göre 150 bin kişinin katılımı beklenirken, 3 bin'in üzerinde otobüs, 41 özel tren ve özel araçlarla 10 Ekim'in ilk saatlerinden itibaren Bonn'a akın eden 300 bin barışsever, Federal Almanya tarihinin en büyük mitingini yaptılar, milyonlarca Almanyalının ve dolayısıyla Avrupalının barış özlemini haykırdılar.

9 Ekim'de muhalefetin bir önergesiyle ve bir nevi "güvenoylaması" biçiminde parlamentoda açılan görüşmede, SPD Başkanı Willy Brandt ile Başbakan Helmut Schmidt arasında bu konudaki görüş ayrılığı iyice belirginleşti. Muhalefet sözcüsü Kohl, "bu yürüyüşün bir halk cephesi oluşturmaya ilk adımı" olduğunu ileri sürerken, Schmidt, yürüyüşün "hükümetin politikasına karşı yapıldığı" gerekçesiyle, yürüyüşe katılacaklarını daha önceden bildiren kendi partisine mensup 51 milletvekilini engellemeye çalışıyordu.

Ancak SPD milletvekillerinin de

katıldıkları mitingde konuşmacılardan SBP sol kanadını temsilen Presidium üyesi Erhard Eppler, "barış hareketinin tek yanlılığı" suçlamalarını şöyle yanıtladı: "Barış hareketinin istemlerinin Sovyetler Birliği'ne değil de Federal Almanya Hükümetine yönelik olmasının nedeni gayet basittir: Bizlerin seçtiği hükümet, Federal Alman Hükümeti'dir, Sovyet Hükümeti değil. Bu bakımdan muhatabımız da Alman Hükümetidir."

Bonn Yürüyüşü'nü, daha sonra, Madrid, Roma, Oslo, Tokyo, Viyana, Londra, Paris ve Brüksel barış yürüyüşleri izlemiştir.

Londra ve Brüksel yürüyüşleri de, 2. Dünya Savaşı sonrasında en büyük kitlesel gösterisi haline dönüşmüştür.

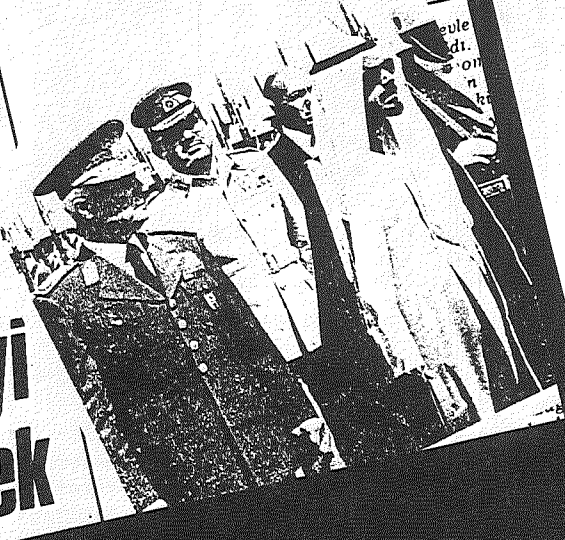
25 Ekim'de Brüksel'de yapılan yürüyüşe ülkenin flaman ve walon bölgelerinden gelen 200 bin'i askın barışseverle birlikte diğer ülkelerin barış delegeleri ve Belçika'daki göçmen işçiler de kitle halinde katılmıştır.

Yürüyüşten önce, gösteriyi örgütleyen Barış ve Kalkınma İçin Belçika Ulusal Eylem Komitesi (CNAPD-VAKA)'nın başkanları Belçika Dışişleri Bakanı'nı ziyaret ederek, Belçika'ya Pershing-II ve Cruise füzelerinin yerleştirilmesi yolundaki ABD önerisinin reddedilmesini istemişlerdir.

**Özal:
Körfezin
kapısını
açtık
sonu iyi
gelecek**

ZİYARETİN PERDE ARKA

**Basra Körfezi'ne
köprü kuruldu**

HEM AVRUPA ÖLKESİ OLMAK, HEM DE AVRUPA İNSAN HAKLARI BİLDİRGE-Sİ'NDEKİ TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİ AYAKLAR ALTINA ALMAK... TÖR-KİYE'NİN STRATEJİK ÖNEMİ UĞRUNA AVRUPA HOKOMETLERİ CUNTA'NIN FASİST UYGULAMALARINI NE KADAR GÖRMEZLİKTE GELİRSE GELSİN, AVRUPA DEMOKRASİ GÖÇLERİ, O GÖÇLERİN PARLAMENTOLARDAKİ TEMSİLCİLERİ BU İKİYÖZLÜĞE UZUN SÜRE GÖZ YUMAMAZ... BUNU BİLDİĞİ İÇİNDİR Kİ, EVREN CUNTASI, PENTAGON'DAN ALDIĞI DESTEKLE, AVRUPA'YA KARŞI YENİ BİR ŞANTAJ OPERASYONUNA GİRİŞMİŞTİR: ORTADOĞU'YA VE İSLAM DÖNYASINA AÇILMA, GEREKİRSE AVRUPA'DAN ÇEKİLME ŞANTAJI.

BELGELER İŞKENCECI CUNTAYI YALANLIYOR

Bir yıllık baskı döneminde işkenceleri de adamakıllı artıran cunta, bu insanlık dışı uygulamalara karşı protestoların yükselmesi üzerine bir karşı kampanya açmıştır. Protesto gönderen uluslararası örgütlere veya kişilere, Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliği'nden basılı İngilizce metinlerle cevaplar gönderilmektedir. Saim Karabiber imzasıyla gönderilen bu standard cevaplarda sistematik işkence uygulanmadığı ileri sürülerek "hükümetin insan haklarına saygılı olduğu" vurgulanmaktadır.

Ancak, sansür altındaki gazetelerde yayınlanan duruşma haberleri dahi, cunta döneminde işkencenin sistematik bir biçimde sürdürüldüğünü ortaya koyuyor.

Aşağıda, 12 Eylül'ün 1. yıldönümünden sonra açığa çıkan işkence olaylarını özet olarak veriyoruz:

12.9.81: Ege 2. SYM'de, 75 Dev-Sol militanının duruşmasında 11 sanık, arkadaşları Üğür Aydoğmuş'un işkencede öldürüldüğünü belirterek sorguyu cevaplamayı reddettiler. (Türkiye-Danimarka Dayanışma Komitesi'nin bildirdiğine göre, Aydoğmuş, 2 Şubat'ta gözaltına alınmış ve 12 Şubat 1981 tarihine kadar Kemeraltı karakolunda işkenceden geçirilerek öldürülmüştür.)

24.9.81: Ankara 3. SYM'de THKP-C "Acilciler" davasında, Kazım Karacık, Mamak Cezaevinde baskı ve işkenceleri çeşitli makamlara duyurduklarını, sonuç alamayınca açlık grevi yaptıklarını, açlık grevini durdurduktan sonra da kimse ile görüşülmediklerini, sularının kesildiğini, gazete verilmediğini, kantinden alışverişlerinin sınırlandırıldığını açıkladı.

24.9.81: Ankara 3. SYM'deki TDKP davasında, Özden Mızrak, "anama, kızım ve eşime sarkıntılık ve baskı yapıldı. 8 Kasım 1980'den itibaren 80 gün emniyette gözaltında iken sağ ayağımın bilek kısmında sigara ile yanmadan iz kaldı," dedi ve izi gösterdi. Ayrıca, göğüs kemiklerinden birinin darbe ile çatladığını açıkladı. Meral Bekar da, işkence yüzünden kalbinde çarpıntı meydana geldiğini ve bunun hâlâ sürdüğünü, ailesinin bu durumu MGK'ya bildirdiğini, fakat sonuç alamadığını söyledi. Sol bileğinde kayışla asılmaktan ileri gelen izi ve elektrik işkencesinde küçük parmağında kalan yanma izini gösterdi. Mahkeme, suç duyurusunda bulunmayı reddetti.

25.9.81: Kahramanmaraş 2. SYM'de görülen TKP-ML davasında yargılananlar, işkence gördüklerini söylediler.

26.9.81: 12 Halkın Kurtuluşu üyesinin Ankara 3. SYM'deki duruşmasında avukatlar, müvekkillerinin sorgu sırasında işkence gördüğünü açıkladılar.

26.9.81: Adana SYM'de yargılanan TKP-ML Devrimci Halkın Birliği militanları, sorguda işkence gördüklerini söylediler.

26.9.81: TÖB-DER'in Ankara 3. SYM'deki davasında sorgusu yapılan öğretmenler, işkence gördüklerini söylediler. Mahkeme işkence iddialarını dikkate almaya karar verdi.

27.9.81: Ankara 3. SYM'deki "Acilciler" davasında Erdal Üzer, Haydar Yılmaz, Ali Cengiz Baysoy, Süleyman Uğur, Halil Güven işkence gördüklerini açıkladılar. Uğur, duruşma salonunda bulunan ve sonradan adının Hıfzı olduğu tesbit edilen bir üsteğmeni işkenceci olarak teşhis etti. Ancak üsteğmen duruşma salonunu terkettiği için yüzleştirme yapılamadı.

28.9.81: Ankara 1. SYM'deki Dev-Yol davasından Cemal Akın ile Ankara 2. SYM'deki Kurtuluş davasından Ali Rıza Yolveren, aynı tarihte aynı kişiyi öldürmek iddiasıyla yargılanıyorlar. Her ikisinin de polisteki ifadelerinde cinayeti kendilerinin işlediklerini yazılı olarak "itiraf" etmeleri sorunun nasıl yapıldığını gösteriyor.

12 Eylül Darbesi'nin yıldönümünde tüm dünyada protesto sesleri yükselirken, Cunta Şefi Türkiye Televizyonlarında yaptığı konuşmada, dış politika da şantajcı tutumunun ilk ipuçlarını vererek şöyle diyordu:

"Türkiye'deki anarşi ve terör ile ilgili faaliyetleri destekleyen ve ona yardımcı bulunan ülkeler iki grupta toplanmaktadır: Bunlardan birincisi, ülkemiz üzerinde tarihi ve ideolojik emelleri ve kendi çıkarları olan, bu emellerine ulaşmak için Türkiye'yi bölmeyi, parçalamayı hedef alan ülkelerdir. İkinci gruba dahil ettiğimiz dost ve müttefik ülkelerin, uluslararası terörizmin bir parçasını teşkil eden ve Türkiye'de faaliyet gösteren teröristleri ülkelerinde barındırmalarını, ülkemize yönelik faaliyetlerine göz yummalarını ve uluslararası terörizmin yıkıcı faaliyetlerine teşhis koymamalarındaki gafleti anlamak bizim için gerçekten güç olmaktadır."

Evren'in bu konuşmasında kastedtiği ülkelerin hangileri olduğunu ise, cuntaya yakın Hürriyet muhabiri Cüneyt Arcayürek 18 Eylül günü yazısında a-

çıklamıştır: "Evren'in terörü desteklediğini söylediği devlet SSCB, anarşistleri himaye eden ise Batı Almanya'dır..."

Evren Cuntası'nın sosyalist ülkelere karşı ilk günlerde gösterdiği temkinli tavrı, ideolojik, politik ve askeri tercihleri dolayısıyla uzun süre sürdürmesi esasen beklenemezdi. Nitekim, "TKP tutuklamaları" nedeniyle askeri savcılarının güdümlü basına sızdırdıkları bilgilerin yansıtılış biçimi, artık Sovyetler Birliği'nin ve diğer sosyalist ülkelerin tam hedef alındığını ortaya koymaktadır.

Askeri planda, ABD ile "Savunma İşbirliği Anlaşması"nın imzalanması, bu tırmanışta ilk adım olmuştur. Bu anlaşmayla Türkiye topraklarına yerleştirilen ABD silahlarının ve casusluk tesislerinin ana hedefi SSCB ve sosyalist ülkelerdir.

Ekonomik planda ise protokol niteliğindeki birkaç karşılıklı ziyarete mukabil Türkiye'nin sosyalist ülkelere ihracatı 1980'in ilk 8 ayında toplam ihracatın yüzde 20,2'si oranında iken 1981'in aynı döneminde yüzde 8'e düşmüştür. Aynı dönemde sosyalist ülkelere yapılan ithalatın payı da 1980'de yüzde 11,2 iken bu yıl yüzde 9,1'e düşmüştür. Bu düşüş mutlak rakamlarda da görülmektedir.

Benzer bir serinlik, kapitalist Avrupa ülkeleri açısından da, fakat tamamen ayrı nedenlerle hissedilmektedir.

Evren, 12 Eylül'den çok önce, insan haklarının ihlali konusunda Avrupa Konseyi üyesi ülkelere gelen tepkiler karşısında gazaba gelmiş, örneğin gözaltı süresini 90 günden 45 güne indirmeyi "Avrupalılar yardımı keseriz deyinca vazgeçtik," diyerek ertelemiştir. 4 Eylül'de Sivas'ta yaptığı konuşmada da, "Her zaman koltuk değneğiyle yaşamaz. Kimseye avuç açmadan yaşamak zorundayız," diye De Gaulle'vari gösteriler yapmıştır.

Ekim başında Der Spiegel'e verdiği demeçte de Evren sormuştur: "Bir terörist sosyalist bir ülkeden diğer bir sosyalist ülkeye kaçmış olsaydı, sanır mısınız ki, iltica hakkı alabilirdi. Halbuki Batı camiasında bu bir kural haline gelmiş bulunuyor."

Evren, Batı'ya kızgınlık dozajını, Danışma Meclisi'nin hemen akabinde daha da yükseltmiş, Avrupa Konseyi'nin ilk seçimlerde eski parlamenter ve politikacıların da yer almasını talep etmesi üzerine siyasal partileri feshettiklerini 20 Ekim tarihli Elazığ konuşmasında resmen açıklamıştır.

Aslında Evren Cuntası, kredilerine muhtaç olduğu Avrupa'ya böylesine meydan

okurken bir şantaj operasyonu içindedir. Avrupa'lılara şantaj yaparken de iki unsura güvenmektedir.

Bunlardan birisi, kapitalist sistemin baş patronu ABD'dir. Nitekim "Başbakan" Uluşu 28 Ekim'de Ankara'da yabancı gazetecilere verdiği bir demeçte, "ABD Türkiye'ye Avrupa'dan daha fazla anlayış gösteriyor," demiştir.

NATO Genel Sekreteri Josef Luns İstanbul'u ziyaretini sırasında TÜSİAD patronlarının şerefine verdiği yemekte Cunta yönetimini göklere çıkartmış ve her türlü yardıma layık olduğunu söylemiştir.

Ardından NATO kurmay başkanları İstanbul'da toplanmıştır. Evren, NATO generallerine "12 Eylül olmasaydı, belki de NATO kurmay başkanları Türkiye'ye gelemezlerdi," diyerek darbenin "diyet"ini hatırlatmıştır.

Ve Eylül sonunda Washington'da Georgetown Uluslararası Stratejik Araştırmalar Merkezi'nde Türkiye ile ilgili olarak, Cunta'nın ekonomik danışmanı Turgut Özal ile ABD'nin eski Türkiye büyükelçilerinin ve CIA'nın eski başkanlarının katıldığı bir konferans düzenlenmiştir. Bu toplantıda meşhur CIA uzmanı ve eski elçi Komer, "ABD Körfeze müdahale edecek olursa Türkiye de bu müdahaleye katılır," kehanetinde bulunmuş, eski CIA Şefi Colby, Türkiye'ye

sadece askeri yardımın değil, ekonomik yardımın da artırılması gerektiğini söylemiştir.

Esasen IMF reçetelerinin sadakatle uygulanmasının ödünü olarak Cunta, IMF ve OECD'den gelecek yıl için de kredi garantilemiş durumdadır.

Evren'in şantaj politikasının ikinci dayanağı ise, Ortadoğu ile ticaret hacminin, Türkiye tarihinde ilk kez Avrupa ile ticaret yüzdesinin üzerine çıkarak yüzde 42,2'ye ulaşmasıdır.

Gerek Türk işadamlarının Ortadoğu ülkelerindeki yatırımları, gerekse bu ülkelere göçmen işçi gönderimi son zamanlarda hızlanmıştır.

Yeni ilişkiler, Evren'e Avrupa'ya kafa tutma ve "Gerekirse Avrupa Konseyi'nden de çekilirim" diye şantaj yapma cesareti verebilmektedir.

Ancak Basra Körfezi'ne kurulacak köprünün bir de askeri yanı vardır ki, ABD de desteğinin diyetini öyle isteyecektir: "ABD'nin Körfez'e herhangi bir askeri müdahalesine Türkiye'nin katkısı..."

Böyle bir durumda ise, Ortadoğu'ya bağlanan tüm umutların iskambilden şatolar gibi yıkılması kaçınılmazdır.

ABD'nin ise en sadık uşaklarını, yararı bitince nasıl harcacağı, Vietnam'da, Küba'da, Nikaragua'da somut olarak görülmüştür.

"ATATÜRK"LEŞEN EVREN!

EVREN'İN 30 AĞUSTOS KONUŞMASI: "Anarşinin, vatan hainlerinin yaratıcıları silahlı kuvvetlerimizin kahredici yumruğu altında ezilerek akittikleri kardeş kanlarının günahları içinde boğulup gitmeğe başladılar..."

EVREN'İN 4 EYLÜL SİVAS KONUŞMASI: "Hiç kimseyi beşenmeyenler hizaya geleceklerdir. 12 Eylül'den önce Marx'ı, Lenin'i okuyanlara sesleniyorum: Atatürk'ü okusunlar."

EVREN'İN 9 EYLÜL İZMİR KONUŞMASI: "Kurtuluş törenlerinde Türk bayrağı yerine başka bayrak taşıyanların damarlarında Türk kanı dolduğundan şüpheliyim."

OSMANIYE'DE ÖĞRENİME AÇILAN ilkokula "Kenan Evren Paşa Okulu" adı verildi. (Milliyet, 18.9.81)

EVREN'İN 11 EYLÜL TÜRK TARİH KURUMU KONUŞMASI: "Tarihçilerimizden Atatürk'ün düşünceleri doğrultusunda objektif araştırmalar yapmalarını bekliyoruz."

DAILY TELEGRAPH GAZETESİ, Türkiye'de başkanlık sisteminin kurulacağını, ilk başkanın da Evren olacağını yazıyor. (Milliyet, 1.10.81)

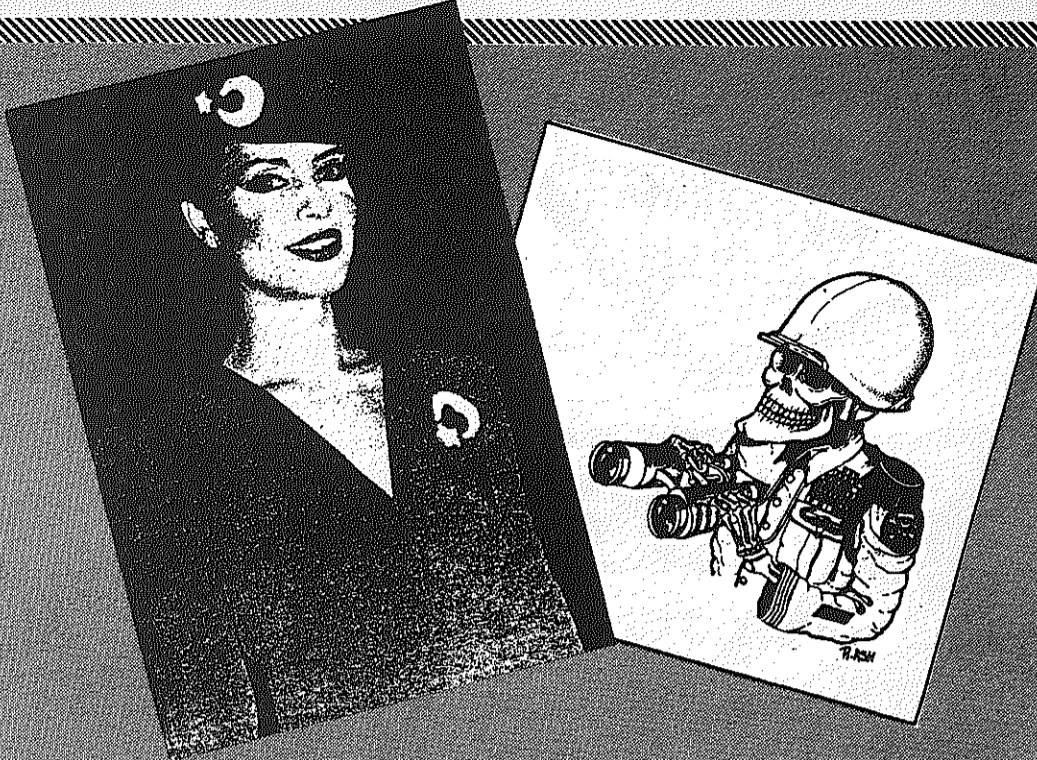
EVREN 5 EKİM'DE TRT TELEVİZYONU SPOR PROGRAMI'NDA konuştu: "Her gün yürüyorum, bundan sonra koşmağa başlayacağım. Yurttaşların işe gidip gelirken yürüyüp koşmaları hem sağlığa, hem keseye yararlıdır."

EVREN'İN 19 EKİM MALATYA KONUŞMASI: "Bir süre önce bir birliğin üzerine düşen uçağın pilotunun solcu olduğu ve 'ben kendimi feda ediyorum, bu ne ilk olacaktır ne de son olacaktır' diye kendini feda ettiği söylentileri çıkartıldı. Bir Türk subayına dahi böyle haince, alçakça ve adice iftirada bulunuyor NAMUSSUZ HERİFLER"

EVREN ATATÜRK BARAJI TEMEL ATMA TÖRENİNDE, kendisinin kim olduğunu bilen bir çocuğa saat hediye etti. Fırat nehrini temsil eden bir çocukla Harran Ovası'nı temsil eden 10 yaşındaki bir kız çocuğunu nişanladı.

EVREN'İN CUMHURİYET'İN 58. YILDÖNÜMÜ KONUŞMASI: "Türkiye Cumhuriyeti'nin temelinde Atatürk'ün 'ne mutlu Türküm diyene' felsefesi yatar. Türkiye Cumhuriyeti devleti geçmişte olduğu gibi gelecekte de bütün ulusun 'tek millet, tek devlet' ilkesine bağlı kılması suretiyle devam edecektir."

EVREN'İN 2. İKTİSAT KONGRESİ DİREKTİFLERİNDEN: "Efendiler... Bütün gruplar herşeyi kendilerine yontuyorlar. İşte bu olmaz. Efendiler... Bir orkestrada herkes ayrı telden çalarsa ne olur?"

MİLİTARİZM TIRMANIYOR

Türkiye televizyonlarında militarizmin bayrağı haline gelen Müşerref Tezcan (en üstte), genç kızları askerlere hayranlığa teşvik eden kartpostal (ortada) ve Hacı adaylarına askeri emirle giydirtilen ayıldız kokartlı özel Hac kıyafetleri (altta).

Hacı İzzetini yerine getirecek Türk hacı adayları bu yıl da bir örnek kıyafet giyecekler. Cumartesi sabahı kalkacak 67 otobüsle ilk katile için adaylar tüm hazırlıklarını tamamladılar. Bu arada hava yoluna tercih eden adayların ilk bölümü dün gitti.

12 Eylül faşist rejiminin belirgin karakteristiklerinden birisi de, militarizmi ve ona koşut olarak şovenizmi hızla tırmandımasıdır.

Militarizm, halk kitleleri için fazladan maddi yük -fiyat artışları, vergiler, gümrük resimleri vb- demektir. Tüm ekonomi militaristleştirilir ve böylelikle ekonomi defomasyona uğrar. Militarizm tüm toplumu askeri örgütlemelerle ve propaganda kuruluşlarıyla bir ağ gibi sarar, her demokratik hareketi bastırır, kendi doğrultusundaki talimatlarla v.b. toplumsal yaşamı denetim altına alır, tüm özel ve kamu alanlarına askeri ideolojiyi aşılır. (Marksçı - Leninçi Felsefe Sözlüğü, s. 193)

Türkiye, özellikle 12 Eylül 80' den beri bu militarist tırmama sürecini yaşamaktadır.

Herşeyden önce OYAK aracılığıyla kapitalist sınıfın bir parçası haline gelen subaylar, şoven duyguları kamçılayarak savaş sanayine dayalı bir asker-sanayici kompleksi yaratmaya çalışmaktadırlar. Bu amaçla bütçede savunma harcamaları yüzde 100 artırılmış, kara, hava ve deniz kuvvetlerini güçlendirme vakıflarının bağış kampanyaları, ordu zoruyla soygun haline dönüştürülmüştür.

Bu soygunu hızlandırmak için, radyo ve televizyonlarda en küçük askeri törenlerden tutun, Müşerref Tezcan gibi bayrak mintanlı duygu simsarlarına kadar tüm unsurlar kullanılmakta, tıpkı Alman Nazizminin yükseliş günlerinde olduğu gibi, "Türk ulusuna gürbüz evlatlar yetiştirmek üzere Türk genç kızlarının Türk askeri'ne tutkunluğunu" ifade eden kartpostal piyasaya sürülmekte, Hac kıyafetleri bile "üniformalaştırılmaktadır."

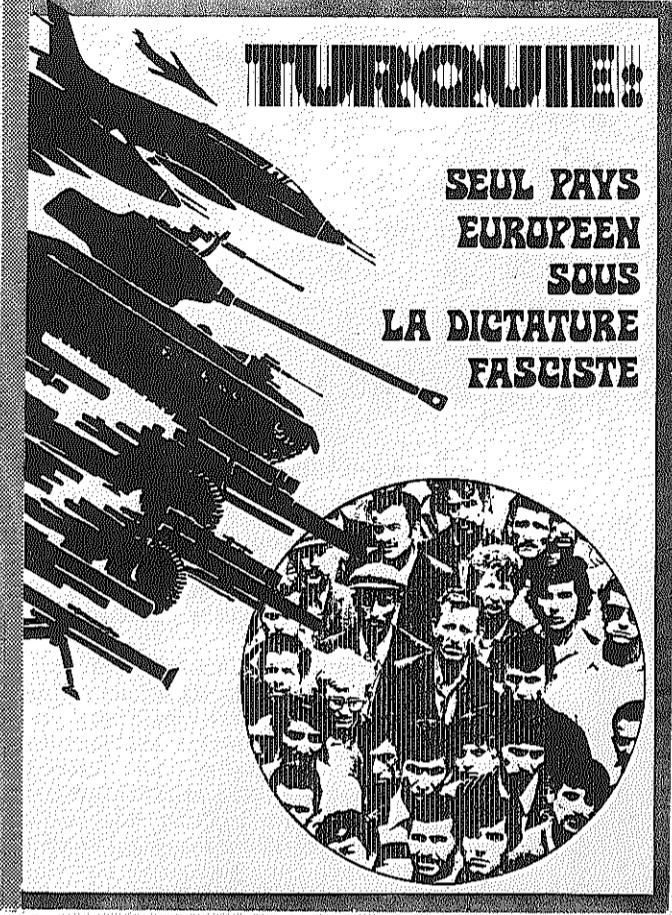
Yedekler silah altına alınarak "Ordulaşmış Millet" manevraları düzenlenmekte, polis üniformaları da asker üniformalarına benzetilmektedir.

Danışma Meclisi'ne atanan üyelerin kayıtları bile öyle militarist bir anlayışla yapılmıştır ki, eski Kara Kuvvetleri Komutanı Eşref Akıncı bile, "Askere girer gibi muamele görüyoruz," denekten kendisini alamamıştır.

Son olarak Yunanistan'da seçimleri sosyalist PASOK'un kazanması üzerine, özellikle Hürriyet, Tercüman gibi gazetelerin de yaygaralarıyla, "Dış tehlike" masalları uydurularak militarizm iyice körüklenmekte, askeri bir toplum düzeni yaratılmaya çalışılmaktadır.

AVRUPA'nın
faşist dikta
altındaki
tek ülkesi
Türkiye

12 Eylül'ün
yıldönümünde
tüm dünyada
faşist cunta
protesto
edildi

12 Eylül 1980 darbesinin yıldönümü dolayısıyla Demokrasi İçin Birlik Belçika Örgütü'nün yayınladığı Fransızca "Faşist Dikta Altındaki Tek Ülke: Türkiye" dosyasının kapağı. Bu dosyada yer alan bir yıllık faşist baskı uygulamalarının özeti yan tarafta ayrıntılı olarak verilmektedir.

FAŞİST DİKTATÖRLÜĞE KARŞI MÜCADELEYİ GÜÇLENDİRELİM.

12 Eylül Darbesi'nin yıldönümü dolayısıyla Demokrasi İçin Birlik Avrupa Komitesi şubelerini yayınlamıştır:

"Pentagon'un ve NATO'nun Ortadoğu'ya yönelik askeri tırmanma planları çerçevesinde 12 Eylül 1980 Darbesiyle devletin başına çörekendirilen general-ler emekçi kitleleri cehennem hayatına mahkum etti. İşçi ücretleri, köylünün taban fiyatları enflasyon hızının fersah fersah gerisinde seyrederken, Türkiye'nin kapıları yabancı sermayeye sonuna kadar açılarak yeraltı ve yerüstü zenginliklerimiz çokuluslu şirketlere peşkeş çekiliyor.

"Tüm sosyal ve sendikal hakları ortadan kaldıran cunta, emperyalist finans kurumlarının dayattığı 24 Ocak Ekonomik Kararları'nı süngü zoruyla uygulayarak emekçi kitleleri cehennem hayatına mahkum etti. İşçi ücretleri, köylünün taban fiyatları enflasyon hızının fersah fersah gerisinde seyrederken, Türkiye'nin kapıları yabancı sermayeye sonuna kadar açılarak yeraltı ve yerüstü zenginliklerimiz çokuluslu şirketlere peşkeş çekiliyor.

"Savunma İşbirliği Anlaşması'nı onaylayıp yürürlüğe sokarak Türkiye'yi yeniden ABD emperyalizminin ileri karakolu haline getiren cunta, savaş kundakçısı Pentagon şahinlerinin Ortadoğu'da paralı askerliğini yapıyor. O, bu tutumuyla, sadece Türkiye halklarının değil, başta komşu sosyalist ülkeler ve Ortadoğu ülkeleri olmak üzere tüm dünya halklarının da düşmanıdır.

"12 Eylül Darbesi'nin birinci yılında, Demokrasi İçin Birlik, cuntanın faşist karakterine bir kez daha dikkati çeker. Ona karşı etkin ve sonuç alıcı mücadele, ancak onun niteliğinin açıkseçik belirlenmesiyle mümkündür. Onun faşist karakterini gözardı ederek yapılan 'demokratik eylem birliği' çağrıları, cuntanın bağrında kimi gerçekçi çizgiler varolduğu varsayımına dayanılarak çizilen mücadele programları, son çözümlemede faşist cuntanın değişimine su taşımaktan başka anlam taşımaz. Bir yıldır demokrasi güçlerinin bir kesimine hedef şaşır-tan bu saptırmalar karşısında tüm yurtseverler uyar-nık olmak zorundadır..."

İLK günden parlamento kapatıldı, anayasa askıya alındı, siyasal partilerin faaliyetleri yasaklandı, bellibaşlı siyasal liderler tutuklandı. Dağıtılan parlamentoda temsil edilen partilerin lider ve parlamenterlerinden çoğu sonradan serbest bırakıldıysa da, siyasal demec vermeleri, yazı yazmaları, yurt dışına çıkmaları veya "kurucu meclis" çalışmalarına katılmaları yasaklandı.

Parlamentoda temsil edilmeyen siyasal partiler ve gruplar ise yoğun bir baskı altında. Yöneticileri, militanları toplu halde tutuklanıyor, askeri mahkemelerde idam veya ömürbo-yu hapis istemleriyle yargılanıyor.

Yasama erki beş kişilik bir cunta tarafından gaspedilmiş durumda. Milli Güvenlik Konseyi, bir yılda 214 yasa çıkarttı. Cunta'nın her yasası, anayasa hükümleriyle çelişse bile, anayasa hükümünde sayılıyor.

Avrupa kamuoyunun baskısı karşısında "anayasayı ve temel yasaları" hazırlamakla görevli olarak kurulan "Danışma Meclisi" ise, bir sallabaşlar meclisi'dir. Cunta'nın bizzat kendisi tarafından atanan 160 kişinin görevi, yine Cunta'nın ana ilkelerini belirlediği "parlamentar faşizm" anayasasını rötüşlemek olacaktır. Kaldı ki, bu rötüşlerden beğenmedikleri olursa, Cunta, bunları değiştirmek hakkını da elinde tutmaktadır.

Yasama erkinin dışında yürütme ve yargı erki de Cunta'nın elindedir. Emekli Amiral Uluşu'nun başkanlığında emekli subaylardan ve yüksek bürokratlardan kurulan hükümet, bir yıldır 5 kişilik cuntanın tüm direktiflerini sadakatla uygulamaktadır.

Tüm valiler, belediye başkanları, kamu kuruluşlarının yöneticileri değiştirildi, yerlerine çoğunlukla

Türkiye halklarının Cunta'nın diktasına karşı yürüttüğü mücadeleye uluslararası dayanışma sağlamak için 12 Eylül'ün yıldönümünde yurt dışındaki Türkiyeliler örgütleri yoğun bir kampanya yürütmüşlerdir.

Demokrasi İçin Birlik, Avrupa demokrasi güçlerine yayınladığı belgede, Cunta'nın bir yıllık bilançosunu verdikten sonra şu çağrıda bulunmuştur:

"bu gelişmeler karşısında Avrupa demokrasi güçleri esasen şiddetli tepki göstermiş ve protestolarda bulunmuştur. Ama bu da yeterli değildir.

"SUNU İYİ BİLMEK GEREKİR Kİ, TÜRKİYE'DEKİ CUNTA'YA VERİLEN HER KURUŞ, TÜRKİYE'DEKİ FAŞİST DİKTATÖRLÜĞÜN DAHA DA YERLEŞMESİNE VE TÜRKİYE HALKLARI ÜZERİNDEKİ BASKILARIN DAHA DA ARTMASINA HİZMET EDECEKTİR.

"Faşist diktatörlüğü devirerek gerçek bir demokrasiyi kurmak için mücadele eden Türkiye halkları ile gerçek bir dayanışma oluşturulmak isteniyorsa:

" - AVRUPA PARLAMENTOSU'NUN KARARI DERHAL UYGULANMALI VE TÜRKİYE İLE AVRUPA TOPLULUĞU'NUN TOM İLİŞKİLERİ DERHAL KESİLMELİDİR,

" - TÜRKİYE'DEKİ REJİME HER TORLU EKONOMİK, MALİ VEYA ASKERİ YARDIM DURDURULMALIDIR,

" - DARBECİLER TOM AVRUPA KURUMLARINDAN KOVULMALIDIR, " - TÜRKİYE'NİN AVRUPA FORUMLARINA DEMOKRATİK BİR AVRUPA ÖLKESİ SIFATIYLA YENİDEN KABULU; MUTLAKA, AVRUPA İNSAN HAKLARI BİLDİRGESİ'NDEKİ TOM TEMEL İNSAN HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİNİN EKSİKSİZ UYGULANMASI KOŞULUNA BAĞLANMALIDIR."

FAŞİST

emekli generaller ve subaylar getirildi.

Ayrıca, doğrudan Cunta Şefi'ne bağlı olarak oluşturulan Yüksek Denetleme Kurulu, bir emekli korgeneralin başkanlığında, tüm kamu kuruluşlarını, kamu iktisadi teşebbüslerini, dernekleri ve sendikaları denetim altına almış bulunuyor.

Yüksek yargıların ve savcılarının atanması da, yeni bir yasayla, doğrudan Cunta Şefi'nin yetkisine sokuldu. Kaldı ki, Anayasa Mahkemesi Cunta'nın çıkaracağı yasaların ve bildiri-lerin anayasaya aykırılığı üzerine bir hüküm veremeyeceği gibi, Danıştay da, hükümetin veya bakanlıkların karar ve kararlamaları hakkında yargıda bulunamıyor.

Özet olarak yapılan tüm değişiklikler, ileride Başkanlık Sistemini esas alan bir "parlamentar faşizm" in kurulması doğrultusunda yapılıyor.

ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

Darbenin ilk gününden itibaren tüm siyasal partilerin, ilericiler sendikaların, demokratik kitle örgütlerinin faaliyetleri yasaklandı. 500 bin'den fazla işçinin üye olduğu DİSK'in yöneticileri, temsilcileri ve militanları kitleler halinde tutuklandı. Genel Sekreteri'ni kukla hükümete bakan olarak veren Türk-İş ise göstermelik olarak yakta tutuluyor.

DİSK Genel Başkanı Baş-türk ve yoldaşları askeri hapishanelerde işkenceden geçirildi. Askeri savcı, 2 bin sanıklı bir DİSK davasının açılacağını ve 52 DİSK yöneticisi hakkında idam talep edileceğini açıkladı. DİSK yöneticileri idam sehpalarının gölgesinde askeri zindanlarda çürütülürken, MİSK yöneticileri birkaç haftalık gözaltından sonra serbest bırakıldı.

Devrimci sendikaların dışında TÖB-DER, TÜM-DER, TÜ-

TED, TUMAS, TUS-DER, POL-DER, KÖY-KOOP gibi demokratik kitle örgütleri, GENÇ ÖNCÜ, İGD, SGB, DEV-GENÇ, DEV-GÖR gibi gençlik örgütleri, DDKD, DHKD gibi Kürt demokratik örgütleri de faaliyetten men edildi. Bunların bir kısmının faaliyeti esasen darbeden önce sıkıyönetimce yasaklanmıştı.

Sıkıyönetim ve kamu düzenine ilişkin yeni yasalarla herhangi bir demokratik kitle örgütünün yasal planda çalışması olanaksız hale getirilmiştir. Polisin görev ve yetkilerini ilişkin yeni yasalar ve Dernekler Yasası gelecekte tüm örgütlerin valilerin ve dolayısıyla "Devlet Başkanı"nın mutlak ve tek yanlı kontrolü altına girmesini amaçlıyor.

BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

Basın daha ilk günden sansür altına alındı, tüm sol gazete ve dergilerin basım ve yayımı yasaklandı. Üç günlük gazete, Demokrat, Aydınlık ve Hergün de, yasaklanan yayınlar arasında. TRT'nin yönetimi general ve subaylara verildi.

Türkiye'nin en eski Atatürkçü gazetesi olan Cumhuriyet bile, Atatürkçülüğe aykırı yayın yaptığı gerekçesiyle birkaç kez kapatıldı. Bu baskılar karşısında, basının tümü oto-sansür uygulamasına geçti.

Başlangıçta "düşünce özgürlüğü"ne karşı olmadığı imajını yaymak için ve sadece "anarşi ve terör" ile mücadele ettiğine kamuoyunu ikna edebilmek için aydınlar ve gazetecilerle ilgili tutuklama yapmayan cunta, özellikle Nisan 1981'den itibaren basına ve aydınlara karşı yaygın bir dava ve tutuklama kampanyasına girişti.

İşte gözaltına alınan veya tutuklanan aydın ve gazeteciler: İlhami Soysal, Salim Bayar, Erol Türeğün, Ergün Ünal, Süheyla Taşçı-

Öte yandan, 12 Eylül'ün yıldönümü dolayısıyla Türkiye'de anti-faşist örgütler tarafından Federal Almanya, Fransa, Belçika, Hollanda, Avusturya, Danimarka, İsviçre, İsveç, Norveç, Yunanistan, İngiltere, İtalya, ABD ve Avustralya'da Cunta'nın faşist niteliğini vurgulayan çeşitli toplantılar, yürüyüşler ve eylemler düzenlenmiştir. Bu eylemler, Avrupa basınında geniş yankı bulmuştur.

Federal Almanya'da cunta rejiminin faşist niteliğini vurgulayan en büyük miting 25 örgüt tarafından Duisburg'ta yapılmış ve 25 bin'den fazla Türkiyeli ve Alman katılmıştır. Aynı nitelikteki bir başka miting de daha az katılımla Köln'de yapılmıştır.

Bu arada, Cunta'nın faşist niteliğini gözardı etmekte direnen FİDEF ve onunla eylem birliği yapan bazı örgüt ve gruplar aynı gün Dortmund'da birkaç bin kişinin katıldığı bir miting düzenlenmiştir. Bu mitinge konuşmacı olarak Behice Boran da katılmıştır. Toplantıyı örgütleyenlerden Gerçek Gazetesi bile, Boran'ın konuşmasını, "TIP resmi politikasında Türkiye'deki rejimi 'askeri-faşist diktatörlük' diye tanımladığı halde, Boran'ın bu konuşmada cuntayı faşist diye nitelmemesi dikkatleri çekti," biçiminde yansıtmıştır.

Cunta'nın faşist karakterini gözardı eden bir bildiriye de, FİDEF'e teslimiyet halindeki Boran-Sargın-Sakaş grubu tarafından DİB adına imza konulmuş, ancak DİB Avrupa Komitesi, DİB temel belgelerine aykırı olarak ve yetkili kurullardan habersiz imzalanan bu belgenin DİB örgütlerini asla bağlamadığını kamuoyuna açıklamıştır.

In an de dictature militaire en Turquie

C'est en vain que le régime tente de se donner une façade démocratique

Belgisch komitee laak
vrededen Turkse junt
een perskonferentie in Brussel,
minister van State Piet Vermeyen
voor de verdediging
onderdag het optr
nu zelf aan terre
maakt door de tal
ties, de lange perio
vanis, de mar

Turquie: un an de la junte militaire

« LES traîtres qui provoquent aveuglement l'anarchie, écrasés par le coup mortel qui leur a été infligé, ont commencé à disparaître, noyés dans le sang fratricide qu'ils

de garde de l'héritage kémaliste - renverrait le sixième cabinet Demirel formé le 24 octobre 1979. Le Parlement et le gouvernement étaient dissous, leurs pouvoirs transférés à un Conseil national de sécurité réunissant

Il convient de...
Turquie...
DE MORGEN, 11

EEN JAAR DIKTATUU

'Europa moet Turk tot de orde roepen

BRUSSEL (Belga). — Ondanks hun belofte om de democratie spoedig in ere te

weten dat de toestand in voor België zeer gevoelig is. Die uitspraak is het cor

DİKTA'NIN 1 YILI

er, Bülent Erandaç, Seçkin Türesay, Emil Galip Sandalcı, Yaşar Miraç, Necmi Onur, Lütfi Oflaz, Salih Aydoğan, Tamer Kayaş, Ahmet Taştan, Yusuf Hasan Çebi, Muzaffer Erdost, Yalçın Küçük, Kurtul Altuğ, Ataoğl Behramoğlu, Mehmed Kemal, Okay Gönsenin, Güngör Yerdeş, Hikmet Çetinkaya, Rifat Ilgaz, Tekin Sönmez.

İlerici genç yayıncı İlhan Erdost, Mamak Askeri Hapishanesi'nde, kardeşinin gözleri önünde işkenceyle öldürüldü.

Öte yandan, isimleri aşağıda belirtilen gazeteci ve aydınlar da, ağır hapis talepleriyle yargılanıyor, bir kısmı ise mahkum oldu:

Sadi Ozansu, Tamer Kayaş, Aydın Engin, Mehmet Çetik, Şaban Bilgin, Enis Rıza Sakızlı, Erhan Tuksan, Candemir Özden, Hasan Baki Kurtoğlu, Haluk Berberoğlu, Ertuğrul Okuyan, İnsan Fatiht Yıldı, Yaşar Rıza Zelyut, Adalet Ağaoğlu, Talip Apaydın, Seydali Gönen, Abdullah Gelgeç, Fettah Ayhan Erkan, Necati Sağ, Eşref Tutak, Ömer Faruk Oba, Oktay Akbal, Okay Gönsenin, Örsan Öymen, Y. Dinçberk, Metin Münir, Nahit Duru, Mehmet Kazım Kara.

Sıkıyönetim yasası'nda yapılan değişikliklerle üç yıla kadar olan hapis cezaları 1,5 yıla mahkum olan gazeteci Lütfi Oflaz, 21 Ağustos günü Ankara'da hapse sokulmuştur.

Sanatçılar, şarkıcılar, besteciler, tiyatro ve sinema aktörleri de bu baskının dışında değildir. Melike Demirağ, Şanar Yurdapan, Genco Erkal, Tarık Akan, Selma Başcan ve Cem Karaca kovuşturulmaya ve çeşitli baskı uygulamalarına maruz kalmışlardır.

Üniversitelerin bilimsel ve yönetsel özerkliğini fiilen ortadan kaldırmış olan cunta, yeni Yüksek Öğretim Yasası ile üniversite yönetimlerini doğrudan "Dev-

let Başkanı'na tabi kılmaktadır.

Askeri mahkemeler önüne çıkartılan veya askeri tutuklarından geçirilen bilimadamlarından isimleri basına yansımış olanlar şunlardır:

Prof. Sadun Aren, Dr. Alparslan Işıklı, Dr. Osman Nuri Koçtürk, Adana İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Başkanı Prof. Mükrimin Altıntaş ve 6 öğretim üyesi, Hacettepe Üniversitesi'nden Ercan Eyüboğlu, Ege Üniversitesi'nden Prof. Veli Lök, Prof. Cumhur Ertekin, Prof. A. Kayhan, iki doktor ve 18 asistan, Ankara Üniversitesi'nden Dr. Necmiye Bekel.

ODTÜ'den öğretim görevlisi Bilgen Arif Bilgin ise idam talebiyle yargılanmaktadır.

Orta öğretimden 4.000'i aşkın öğretmen, "ideolojik eylemlere karışıklıkları" gerekçesiyle kovuşturulmaya uğradıkları açıklanmıştır. TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioglu ve 15 arkadaşı 18'er ay hapse mahkum edilmiş, ayrıca TÖB-DER'in 55 yöneticisi hakkında 15 yıla kadar hapis istemiyle bir dava daha açılmıştır.

DEVLET TERÖRÜ

10 Nisan 1981 tarihli resmi açıklamaya göre, diktanın 7 ayı içerisinde tam 122.609 kişi "gözetim altına" alınmış bulunuyordu. Kitlesel tutuklamalar aralıksız sürdüğüne göre, bu rakamın şimdiye kadar çoktan 200.000'i aşmış olması gerekir. Ancak ilk açıkladıkları rakamın geniş tepki yaratmasından dolayı, Cunta, 12 Eylül'ün birinci yıldönümünde yaptığı resmi açıklamada, geriye dönük yaparak bir yılda 43.140 kişinin gözaltına alındığını ileri sürmüştü, kendi kendisiyle çelişkiye düşmüştü.

Aynı açıklamaya göre, bir yılda 24.300 kişi hakkında tutuklama kararı verilmiş o-

lup halen 3.731 kişi gözaltındadır. 1.898 kişi ise mahkum edilmiştir. Halen aranmaların sayısı ise 14.505'tir.

Cunta insan avını iyi uygulayabilmek için tüm ülkede sıkıyönetim ilan etmiştir. Sıkıyönetim komutanlarının diledikleri gibi hareket edebilmelerini sağlamak üzere Sıkıyönetim Yasası bir yılda 6 kez değiştirilmiş, gözaltı süresi 90 güne çıkartılmış, 3 yıldan az hapis cezaları için temyiz hakkı kaldırılmıştır.

"Güvenlik" kuvvetleri, yukarıdan emir almadan da şüpheli gördükleri her şahsın üzerine ateş açma yetkiyle donatılmıştır.

12 Eylül'ün yıldönümünde yapılan resmi açıklamaya göre bir yıl içinde çarpışmalarda 456 kişi ölmüştür. 55 ölünün güvenlik mensubu olduğu ileri sürüldüğüne göre, 401 kişi ya direnişçi, yada yoldan geçen keyfi şekilde sorgusuz sualsiz öldürülen vatandaşlardır.

Armanç Dergisi'nin yaptığı bir hesaba göre ise, bir yıl içinde 637 sivil ve 272 asker olmak üzere 909 kişi öldürülmüştür. Halen aranmakta olanların sayısı ise 115.000 kişidir.

Son olarak DİSK İlerici Deri-İş Sendikası Başkanı Kenan Budak, ölüm mangaları tarafından "kaçtığı" gerekçesiyle öldürülmüştür.

Kana doymayan cunta, insan avı için yeterli bulmadığı güvenlik kuvvetlerine ek olarak, 12'şer nişancıdan oluşacak "çevik kuvvet" timleri kuracağını açıklamıştır.

Ayrıca, fabrikalardaki işçi direnişlerini anında bastırabilmek için, Evren Cuntası, patronlara "özel güvenlik kuvveti" kurma imtiyazı tanıyan bir yasayı onaylamıştır.

10 İDAM, 2700 İDAM TALEBİ

Fransa idam cezasını kaldırırken, Avrupa'da bu cezayı uygulayan tek ülke olarak

kalmış bulunan Türkiye'de, bir yılda 10 genç militan idam edilmiştir.

12 Eylül'ün yıldönümünde haklarında idam talep edilen tutukluların sayısı, 52 DİSK yöneticisi de dahil, 2700'ü aşmaktaydı. Resmi açıklamaya göre, ayrıca 65 idam kararı da Askeri Yargıtay'da onay beklemekteydi.

Eldeki verilere göre hangi örgütten kaç kişi hakkında idam istendiği şöyle saptanmıştır:

Dev-Yol'dan 262, Dev-Sol'dan 199, PKK'dan 385, THKP/C'den 350, İDKP'den 110, TKPML'den 90, TİKB'den 17, Kurtuluş'tan 41, Kawa'dan 49, SGB'den 2. İşçinin Sesi'nden 18, Rızgari ve Ala Rızgari'den 13, Tekoşin'den 11, TKEP'den 3.

Sağcılardan idamı isteyenlerin sayısı ise, 220 MHP sanığı da dahil, 445'tir. Bu rakamların da açıkça gösterdiği gibi, idamı talep edilen solcuların sayısı sağcılardan altı misli fazladır.

İŞKENCE

Bir yıl içinde siyasal nedenlerle gözaltına alınanların çoğunluğu işkenceden geçirilmiştir. Bunların arasında DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk ve arkadaşları, İstanbul Belediye Başkanı Ahmet İsvan, Diyarbakır Belediye Başkanı Mehdi Zana da bulunmaktadır.

Sansür altındaki gazetelere yansıdığı kadarıyla bir yıl içinde işkence altında 20 kişi canvermiştir. İsimleri şöyledir: Sendikacı Ahmet Fezyioğlu, Ahmet Karlancaç, Rafet Demir, Zeynel Abidin Ceylan, Şadan Gazeteci, Hasan Özmen, Bekir Bağ, İbrahim Ekşi, Mehmet Baydaş, Ercan Koca, Ali İnan, Mehmet Cizreli, Ali Altıok, Sırrı Çopur, Osman Taştekin, Abdullah Peksoylu, Mehmet Ali Kılıç, Şahin Dokuyucu, Zeki Yumurtacı, Hasan Hüseyin Damar.

12 Eylül'ün yıldönümünde Armanç Gazetesi işkencede

ölenlerin sayısının 29, Devrimci İşçi ise 93 olduğunu bildirmiştir.

Ayrıca, Avrupa Konseyinin Ekim başındaki çalışmaları sırasında Türkiye'de işkencede 62 kişinin öldüğüne dair Amnesty International'in bir raporundan bahsedilmiştir.

ULUSAL BASKI

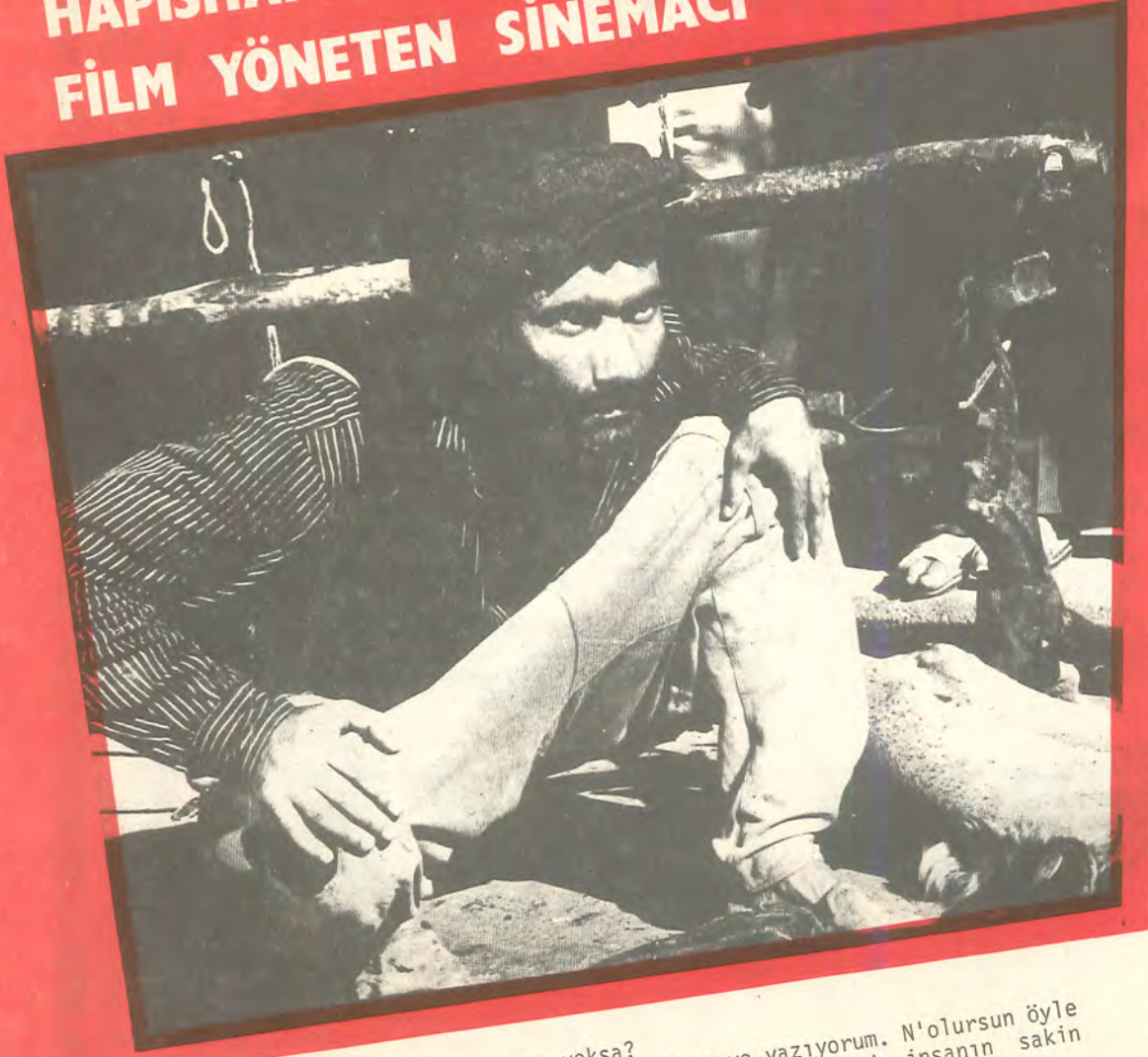
Türkiye Cumhuriyeti tarihinin başından beri aralıksız sürdüren ulusal baskı 12 Eylül darbesiyle birlikte Türkiye Kürdistanı'nda dayanılmaz boyutlara ulaşmıştır.

TEKOŞER Kürt Örgütü'nün verdiği bilgilere göre, Türk Ordusu'nun üçte ikilik bölümü sürekli Kürt bölgelerini taramakta ve sık sık baskınlar düzenlemektedir. Siverek'te 5 kişinin öldürülmesi (18/9/80), Urfa'da 7 kişinin katli (18/9/80), Mardin'de 5 kişinin vurulması (26/9/80) ve Hakkari'de 12 kişinin öldürülmesi (26/9/80) kitlesel cankırımının örnekleridir.

Suriye sınırında bir köye birkaç silahlı Kürt gencinin sığınması üzerine Türk komandoları bu köyü basarak 16 kişiyi katletmişlerdir. Bu katliamın fotoğrafları 17 Mart 1981 tarihli İşveç gazetesi Af-tonblad'et'te yayınlanmıştır.

Kürt halkının tüm demokratik ve siyasal örgütleri yasaklandığı gibi, seçkin Kürt devrimcileri, demokratları ve aydınları kitle halinde tutuklanarak askeri mahkemelerde yargılanmaktadır. Yargılananlar arasında eski bakanlar, milletvekilleri ve belediye başkanları vardır.

HAPİSHANEDEN ÜÇ FİLM YÖNETEN SİNEMACI

" - Ne yazıyorsun? Çalışıyor muydu yoksa?
" - Yok, camaşır yıkıyorum! Görmüyor musun, senaryo yazıyorum. N'olursun öyle tepemde dikilip durma. Git otur yerine... Senaryo yazabilmek için insanın sakin kafaya ihtiyacı var...
"Hapishanede de yıldız olmağa devam etmek: Yılmaz Güney'in en büyük sorunu. Düşünün bir kez: Alain Delon Fresnes Hapishanesi'nde, oturmuş senaryo yazıyor. İşte Yılmaz Güney'in hali de öyle..."
Fransa'da yayınlanan Actuel Dergisi'nin Eylül 1981 sayısında Michel Sidom tarafından yazılan bir röportaj böyle başlıyor.

Yazar, Güney'i "bir Kürt tarım işçisinin oğlu" olarak tanıtip yaşam öyküsünü naklettikten sonra, 12 Eylül 1980 darbesinin Güney'in hapishane yaşamı üzerindeki etkisini şöyle anlatıyor:

"Güney 'Bayram' filminin senaryosunu hazırlarken ordu yönetime el koyuyor.

"Cunta'nın çağrısı üzerine teslim olan sendikacılar biri de, Güney'in eski asistanı Şerif Gören. Aynı zamanda, Sinema Sanatçıları Sendikası'nın yöneticilerinden... İmzalaması için bir tutanak uzatıyorlar önüne: 'İşyerimde bir daha sendikacılıkla uğraşmayacağıma, Atatürkçü ilkelere uzaklaşmayacağıma ve adres değişikliklerimi derhal bildireceğime namusum üzerine yemin ederim...'

"Güney'in prodüksiyon amiri üç gün elektrik iskenesi gördükten sonra serbest bırakılıyor.

"Ama ordunun baskıları artarken, bombalı saldırı tehlikesi geçtiği için Güney'in filmleri yeniden sinema salonlarında gösterilir oluyor. Ancak Adana'da 'Sürü' filminin gösterilmesi sırasında gençlerin hep bir ağızdan 'kahrolsun faşizm' sloganını atmalarından sonra bölgede filmin gösterilmemesi 'tavsiye' ediliyor.

"Generallerin eleştiriye pek tahammülü yok. 'Sürü' filminin yıldızı Melike Demirağ, hükümet aleyhine propaganda yaptığı gerekçesiyle vatandaşlıktan çıkartılıyor.

"Ama tüm bunlara rağmen Güney, Ocak 1981'de 'Bayram' filminin çekiminin başlatılmasına karar veriyor, sanki hiçbir şey olmamış gibi... İlk düşünülen yönetmen yan çiziyor. Güney çekimi durdurarak bir başka senaryoyu filme almak istiyor: 'Dağ'. Ancak Sansür Kurulu, 'Kürt bölücülüğü'nü teşvik edici unsurlar bulunduğu gerekçesiyle çekimi yasaklıyor.

"Güney'in sadık asistanı Şerif Gören, 103 gün tutuklu kaldıktan sonra serbest bırakılıyor. Tutuklular üzerine hazırladığı 'Bayram' filminin senaryosunu Güney Gören'e teslim ediyor. Bu kez de kolay olmuyor tabii. Filmi yaratan çekim yerinden yüzlerce kilometre uzaktaki hücrelerinde oluncak! Üstelik Doğu'da insanlar kamera önüne çıkmaktan kaçınıyor. 'Bizi cehenneme götürür,' diyorlar. Kadınlar kaçıyor. Aktör Tarık Akan rolünü beğenmiyor.

"Tarık rolünü yumuşatıyor. Bunu öğrenince Güney ihanete uğramış hissediyor kendini. Çünkü o, feodal aдетleri acımasızca eleştirmek istiyor. Ama dostlarının baskısı üzerine filmin adını 'İzinli Mahpuslar'a dönüştürüyor. Zaten askerler hapishane ziyaretlerini adamakıllı sınırladığı için filmin çekimini uzaktan denetlemesi iyice zorlaşıyor.

"Film ekibine gelince, o da birdizi tersliklerle uğraşmak zorunda kalıyor. Her kentte film çevirmek için ayrı izin almak lazım. Diyarbakır'da polis, aralarında illegal çalışan yabancılar olduğunu ileri sürü-

yor. Herkesin kimliğinin belirlenmesi iki gün alıyor. Urfa'da yetkililerin şirket sorumlularının da çekimde hazır bulunması gerektiğini dayatması üzerine iki gün daha heba oluyor.

1 Haziran 1981'de, Güney'in sadık dostu aktör Tarık Akan Yeşilköy hava alanında tutuklanıyor. Allah-tan filmin tüm sahneleri çekilmiş olduğu için ve iş sadece seslendirmeye kaldığı, seslendirme de sonradan başkaları tarafından yapıldığı için film kılıpayı kurtuluyor...

• Bu röportajın yayınlanmasından sonra, Güney'in izinli çıktığı hapishaneye dönmediği ve yurt dışına çıkmayı başardığı haberi yayınlanmıştır. Güney'in Avrupa'ya geçmeyi başarması, demokrasi mücadelemiz açısından büyük bir kazanımdır.

==== M. DEMİRAĞ Ş. YURDATAPAN MEKSİKA KONFERANSI'NDA ====

2-6 Eylül 1981 tarihlerinde Meksika'nın başkenti Mexico City'de toplanan "Yeni Bir Uluslararası Demokratik Düzene Geçiş İçin Çok Yönlü Konferans" Türkiye'deki devlet terörüne dikkati çeken karar tasarısı kabul etmiştir.

Uluslararası Demokratik Hukukçular Örgütü'nün düzenlediği konferansa dünyanın her köşesinden 100'e yakın üst düzeyde hukuk, ekonomi, sosyoloji ve kültür adamı katılmıştır. Bunlar arasında Türkiyeli sanatçılar Melike Demirağ ve Şanar Yurdatapan da vardır.

Meksika Cumhurbaşkanı Eccheverria Alvarez'in konuşmasıyla açılan konferansa Türkiyeli sanatçılar "Türkiye'de Kültür ve Sanat" adlı bir bildiri sunmuşlardır.

Komisyona kabul ettiği sonuç raporunda Türkiye üzerine şu ifade bulunmaktadır: "... Türkiye örneği, egemen politik gücün ŞOVENİZMİ, kültür ve sa-

bozarstan'ın dünya kamuoyuna açıklaması

KÜRT DİLİ VE EDEBİYATI NASIL YOKEDİLMEK İSTENİYOR ?

Türkiyeli Kürt Yazar Mehmet Emin Bozarstan, 15-19 Haziran 1981 tarihlerinde Finlandiya'nın Lahti kentinde yapılan Uluslararası Yazarlar Toplantısı'nda, Kürt dili ve edebiyatı üzerine Türkiye'de uygulanan baskıları açıklayan önemli bir konuşma yapmıştır.

Dünyanın çeşitli ülkelerinden gelen yüzlerce yazara Bozarstan önce şu soruları yöneltmiştir:

"Yazılması tamamen yasaklanmış bir dil düşünebilir misiniz?"

"Yazılması veya okunmasına izin verilmeyen bir edebiyatın varlığını havsalarınız alabilir mi?"

"Bir kültürün yarım yüzyılı aşkın süreden beri yokedilme tehdidi altında bulundurulmasını hayal edebilir misiniz?"

"10 milyondan fazla nüfusu bulunan bir halkın kendi dilini, edebiyatını ve kültürünü kullanmaktan alıkonulması görülmüş müdür?"

"Milyonlarca çocuğun kendi ana dillerinde eğitim görmekten yoksun edilerek yabancı bir dilde eğitim görmek zorunda bırakılması olacak şey midir?"

"İnsan hakları konusunda tüm uluslararası kuralları ve anlaşmaları imzalamış bulunan bir ulusun, tüm dünyanın gözleri önünde bir kültürü yoketmesi, bir edebiyatı öldürmesi ve bir dili yasaklaması mümkün olabilir mi?"

Bu griştiren sonra Bozarstan, tüm dinleyiciler tarafından büyük ilgiyle izlenen şu açıklamaları yapmıştır:

"Bu sorular size inandırıcılıktan uzak ve gerçek dışı görünebilir. Hatta, bu soruların, barbarlığın hüküm sürdüğü dönemlerden kalma mitolojik masallara ait olduğu da düşünülebilir. Hayır, bunlar günümüze, içinde yaşadığımız 20. yüzyıla ait sorulardır. Kuzey Kürdistan'ı da içeren Türk Devleti tarafından Kürt Dili'nin, Kürt Kültürü'nün ve Kürt Edebiyatı'nın yasaklanması gerçeğine açıklık getirmek üzere yöneltmiş sorulardır."

Konuşmasında Kürt dili, kültürü ve edebiyatının kökenleri ve tarihçesi hakkında ayrıntılı bilgi veren Bozarstan, günümüz Türkiye'sinde bir Kürtçe alfabenin, Kürtçe bir gazetenin yayınına dahi izin verilmediğini, 1968'de Kürtçe Alfabe yayınladığı için kendisinin tutuklandığını ve Alfabe'nin yasaklandığını açıklamıştır.

"Oysa, Kürtçe, Kürdistan'da yaşayan 20 milyon'a yakın insanın ana dilidir. Ortadoğu bölgesinde, Arapça ve Farsçanın yanısıra üçüncü ana dil grubu olarak ortaya çıkan Kürtçe, Hint-Avrupa Dil grubuna aittir. 1071'de Türk boylarının Anadolu'ya yerleşmesinden sonra bu bölgede Türkçe dördüncü dil olarak ortaya çıkmıştır. Ural-Altay dil grubuna ait olan Türkçe ile Kürtçe arasındaki fark, İngilizce ile Arapça veya Fransızca ile Swahili dili arasındakiki fark kadar büyüktür," diyen Bozarstan daha sonra şu çağrıyla yapmıştır:

"Kürt halkı kendi yurdunda, kendi dilini kullanarak ve kendi kültürünü ve edebiyatını dilediği gibi geliştirerek dünyanın diğer halkları gibi özgürce yaşamak istemektedir. Kürt halkı, diğer halklarla olduğu gibi Türk halkı ile de eşit koşullarla barış içinde yaşamak istemektedir. Kürt halkı ulusal baskının her türünün ortadan kaldırılmasını istemektedir. Bunun içindir ki, Kürt halkı, her yazardan, her sanatçıdan, her insancıl ve demokratik örgütten, herkesten bu haklı davasına destek beklemektedir."

nat üzerinde nasıl bir baskı aracı haline getirdiğini gösteriyor. Türkiye'deki cunta, basın dahil bütün kültür kurumlarını, bu baskıyı yürütmek amacıyla kendi kontrolünde tutmaktadır."

Konferans'ın 5 Eylül'de kabul ettiği genel kararda ise şu ifade yer almaktadır:

"Konferans, Türkiye'yi yöneten cunta tarafından ULUSLARARASI BÜYÜK ŞİRKETLERİN ÇIKARLARI DOĞRULTUSUNDA yürütülen yaygın DEVLET TERÖRÜNE,

"Ve cuntanın, ana dili ve kültürü baskı altında tutulan Kürt toplumu dahil, Türkiye'de yaşayan tüm insanların temel demokratik insan haklarını çiğneyen uygulamalarına dikkati çeker;

"Başta düşünme, ifade, basın ve örgütlenme özgürlükleri olmak üzere, tüm temel insan haklarının sağlanması için dünya kamuoyunun harekete geçirilmesini kararlaştırır."